

АНАЛИЗА УРУШАВАЊА МАТЕРИЈАЛНОГ ПОЛОЖАЈА ЗАПОСЛЕНИХ У ОБРАЗОВАЊУ

ГСПРС „Независност” лош материјални положај запослених у образовању сматра базичним проблемом српског образовања. Због инертности система, катастрофалне размере могуће је сагледати посматрањем дужег временског периода.

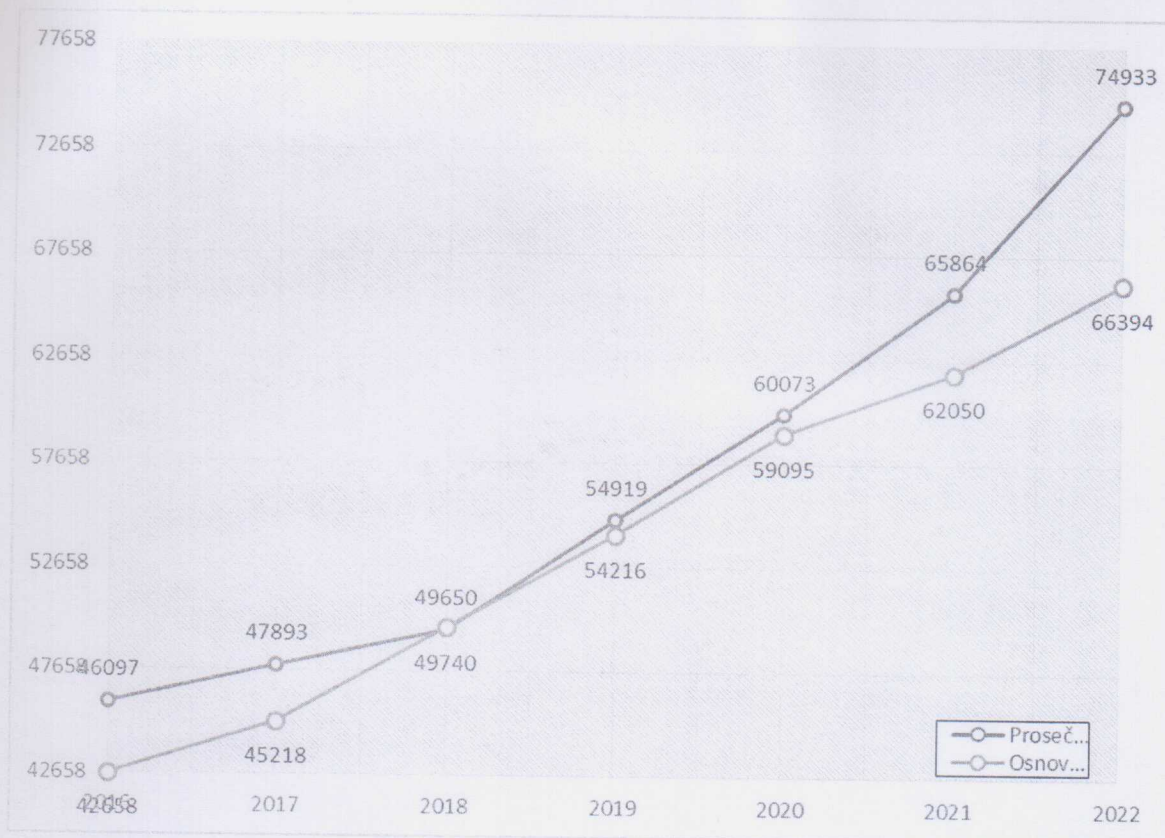
Илустративан је однос основне наставничке зараде у доуниверзитетском образовању и просечне зараде у Републици Србији током последњих шест година, наведен у табели.

	Просечна зарада у Србији	Основна зарада у школи	разлика	однос L
2016	46097	42658	3439	0.93
2017	47893	45218	2675	0.94
2018	49650	49740	-90	1
2019	54919	54216	703	0.99
2020	60073	59095	978	0.98
2021	65864	62050	3814	0.94
2022	74933	66394	8539	0.89

$$L = \frac{\text{Основна зарада у образовању}}{\text{Просечна зарада у Србији}}$$

Основна зарада у 2023. износиће 74693 дин. (Уколико се оствари најављена повишица износиће 76062 дин) и представља почетну зараду наставника са седмим степеном образовања.

Наредни дијаграм показује да је основна зарада расла брже у односу на просечну у 2016. и 2017. да би, практично, била једнака просечној 2018. (Тада је председник Вучић доделио нешто већи раст у образовању, од 1% до 2%). Иако смо очекивали даљи успон основне зараде, уследила је прво стагнација, а затим значајно успорење у односу на друге секторе.

Видљиво је да је разлика између просечне зараде у Републици Србији и основне зараде у образовању у вртоглавом порасту. Тако је она у 2020. - 978 дин.

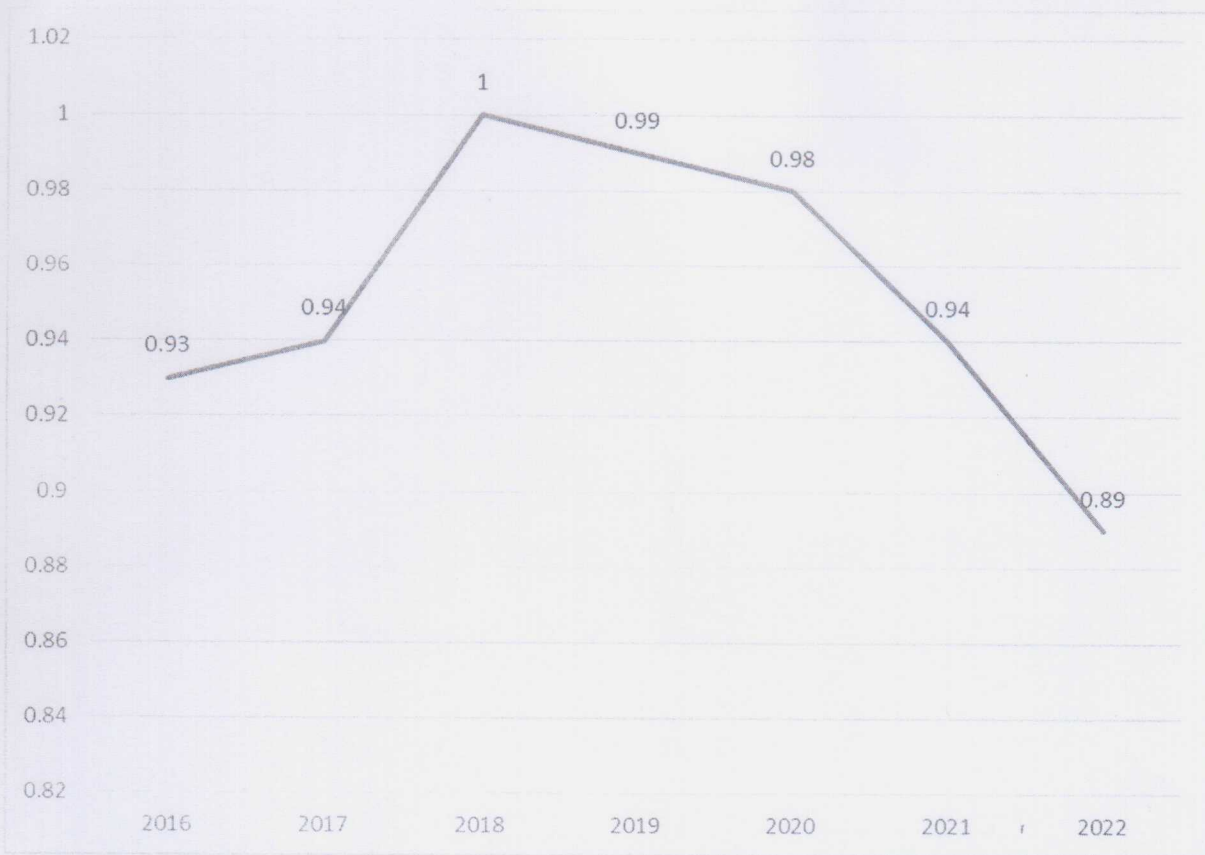
2021. - 3814 дин.

2022. - 8539 дин.

Пратећи тренд, можемо у 2023. очекивати да ће просечна зарада у Републици Србији бити већа од 12000 до 18000 динара (у зависности да ли ће Влада предузети неке мере) у односу на основну зараду у образовању.

Интересантан је показатељ L , који за 2022. за Србију износи $L=0.89$ и видљив је његов стрмоглави пад, а очекивања за 2023. су између 0.75 и 0.8.

Дијаграм кретања овог коефицијента у претходним годинама:

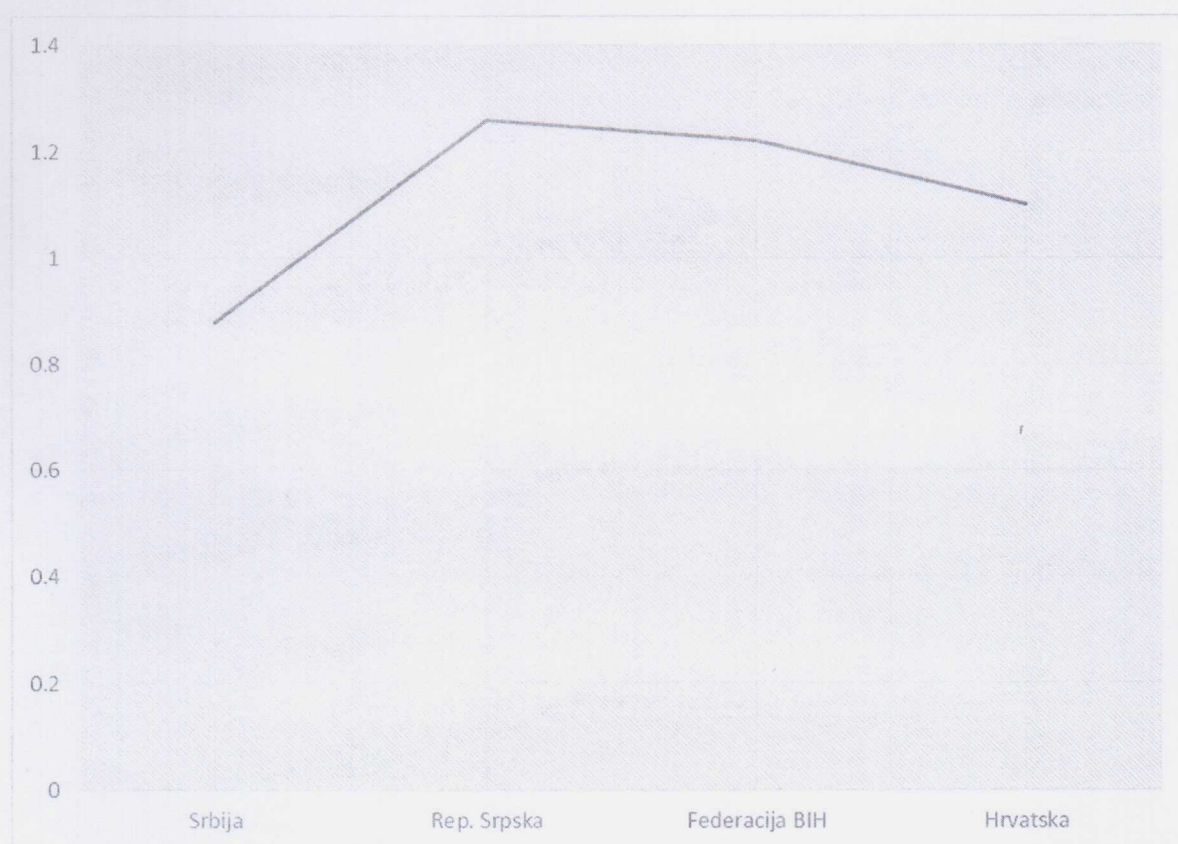

Сличан коефицијент се користи приликом одласка у пензију, па тако имамо парадоксалну ситуацију да просветни радници који сада одлазе у пензију имају ниже пензије него колеге које су пре њих отишле у пензију при истим параметрима (стаж и сл.); јасно је да што касније оду, оне ће бити све ниже.

Интересантно је ако овај коефицијент упоредимо са нама најближим земљама у региону, (а не са Финском), видимо да је тај коефицијент убедљиво најнижи у Србији.

Србија	0.88
Реп. Српска Федерација	1.26
БИХ	1.22
Хрватска	1.1

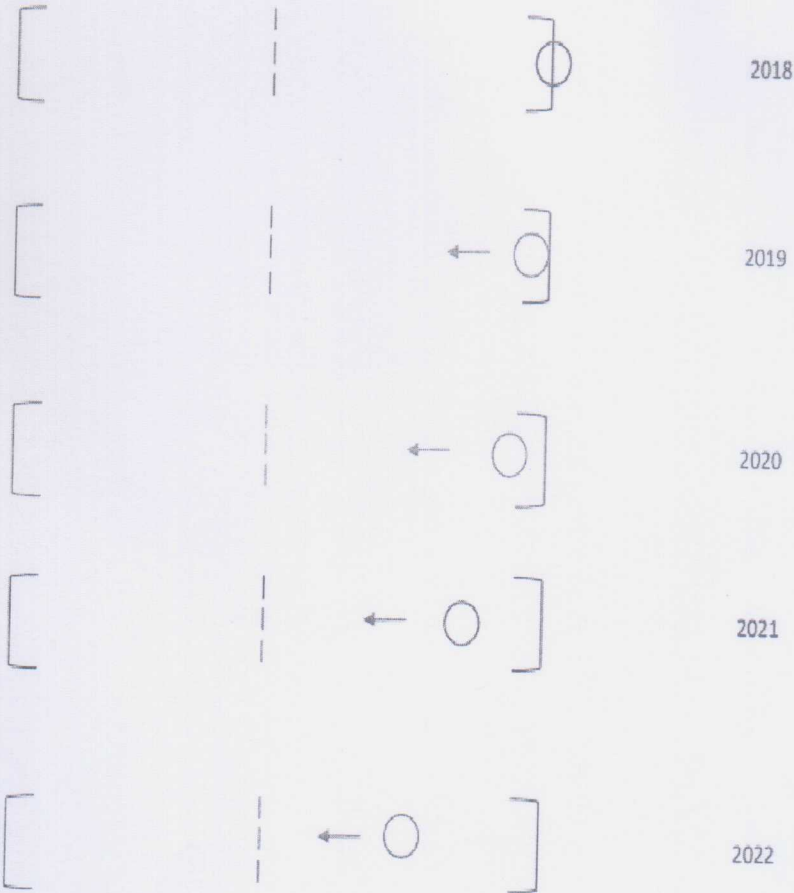

Интересантан је и положај основне зараде у образовању у интервалу минималне зараде и просечне зараде у Републици Србији. Јасно је уочљиво убрзано кретање улево ка средини тог интервала (песимисти би рекли ка левој граници, односно минималној заради).

ПОЛОЖАЈ ОСНОВНЕ ЗАРАДЕ У ОБРАЗОВАЊУ

МИН. ЗАРАДА

ПРОСЕЧНА ЗАРАДА

Захваљујући председници УГС „Независност” (и потпредседници Европске конфедерације синдиката), Чеданки Андрић, на седници СЕС-а наши представници су били у прилици да ове податке представе председници Владе Републике Србије, Ани Брнабић и члановима њеног тима. Они су изразили (надамо се, не само декларативно) да овакав положај запослених у српском образовању није прихватљив и да ће предузети мере за његово побољшање. ГСПРС сматра да сваки динар уложен у материјални положај запослених у образовању подразумева бројне бенефите у друштву (смањење криминала, екстремизма разних врста, социјализацију, толератно и културно друштво, еколошку свест...) и доноси вишеструке уштеде посматрано на дужи рок. Хитна реакција и борба против очајног финансијског положаја образовања је врхунски национални интерес.

ГСПРС НЕЗАВИСНОСТ
Славко Дерењ, потпредседник